

POKUTUJĄCY (127) *part praes act*

o jasne.

sg m N pokutujący (12). ◇ G pokutującego (23); -ego (1), -(e)go (22). ◇ D pokutującemu (19); -emu (1), -(e)mu (18). ◇ A pokutującego (12), pokutujący (1); -ého (1) *BiałKat*, -ego (1) *OpecŻyw*, -(e)go (10). ◇ I pokutującym (10). ◇ L pokutującym (2). ◇ n G pokutując(e)go (1). ◇ pl N m pers pokutujący (7). ◇ G pokutujących (11). ◇ D pokutującym (21). ◇ A m pers pokutujących (1) *KrowObr*, pokutując(e) (1) *WujJud*. subst pokutując(e) (1). m pers a. subst pokutując(e) (3). ◇ I m pokutującymi (2).

SI stp s.v. pokutować, Cn notuje, Linde w objaśnieniu s.v. pokutnik, pokutność.

1. Nawracający się do Boga w skrusze i żalu za grzechy; *poenitentiam (paenitentiam) agens Vulg, Cn; poenitens Cn* (52): *TarDuch* C6; Spowiedź/ tho ieft/ wyznánye grzechu człowiek pokutuiącego *LubPs* bb2 marg; *KrowObr* 51v; mamy pomnieć/ iż Pan grzeźnikom fie nie okázuie/ iedno pokutuiącemu Piotrowi/ płáčzący Mágdalenie *RejPos* 113v; przetoż też gdy przyrozgrzeźszeniu ná człowiek pokuthuiącego ręká bywa włożoná/ znák pewny ieft: iż grzeźny pokutuiący człowiek/ iuż fy z pánem Bogiem y z Kościołem święthym poiednáł y porównáł *BiałKat* 375v-6, 376; A Kryftus theż do kogo to rzekł do duźeli iákíey czyli do łotrá pokutuiącego *GrzegŚm* 34, 38; thedyć z tąd pochodzi/ iż ludźie pokutuiący wśyftki grzechy z ofobná/ Kápłanom przy Spowiedzi máią oznáymiać. *KuczbKat* 210, 195 marg, 220; *WujJudConf* 86v, 87; ZAprósiłem cię dziś/ przedwieczny zbáwicielu y odkupicielu narodu ludzkiego/ Pánie IEzu Chryšte/ grzeźny człowiek/ z onym pokutuiącym mytnikiem/ á potym Apołtołem twoim/ Máttheufzem/ do bláhego przybytku y miefzkánia mego/ vpadkom podległego. *LatHar* 238, 29, 131, 236, 278.

W charakterystycznym połączeniu: człowiek (ludzie) pokutujący (11).

Wyrażenia: »(jawn) grzesznik (a. grzeszny) pokutujący« = *peccator poenitentiam agens Vulg* (8): *PatKaz III* 115; *HistRzym* 41; *LatHar* 109, 326; Niewymowne miłosierdzie Boże przeciw grzeźnym pokutuiącym. *WujNT Luc* 15 arg; Powiedam wam/ żeć tákże będzie rádość w niebie nád iednym grzeźnikiem pokutuiącym/ więcey niż nád dziewięćádzieśiát y dziewięćá ípráwiedliwych ktorzy nie potrzebiá pokuty. *WujNT Luc* 15/7, *Luc* 15/10, s. 259.

»prawdziwie pokutujący« (1): Lotr prawdziwie pokutuiący/ [zjednáł sobie] duchowny Ray *LatHar* [+9].

Szeregi: »grzeszny i nie pokutujący« (1): gdy prorocy fáłszywi/ przeklináią/ háńbiá y íromocą wierne/ y mówią grzeźnym y nie pokutuiącym ludziom pokoy/ pokoy/ á pokoiu nie máfz. *KrowObr* C4.

»nawrocony i pokutujący« (1): Tego Kłiążęćiá y zbáwicielá wywyźfzył Bog práwicą fwoią/ áby dał pokutę Izráelowi y odpufzczenie grzechow (marg) áby náwroconym y pokutuiącym Izráelczykom dał grzechow odpufzczenie. Hebr. (–) *WujNT Act* 5/31.

W przen (2): A Pan Bog miłósierny niewzgárdzi pokutuiącym íercem wálfzym/ y przyimie pokorę wálfę. *SkarŻyw* 125; *WujNT Rom* 2/5.

a. *W funkcji rzeczownika* (20): Iáko Pan ieft miłóściwym Bogyem káždemu wiernie pokuthuiącemu *LubPs* Tv marg, Ev marg, ee5 marg; *KrowObr* C4; *Leop Luc* 15 arg; *KuczbKat* 85 marg;

Bo ná kazaniu tylko Kápłan odpufzczenie grzechow pokutuiącym być w kościele gotowe oopwiada [!]/ ále ná Spowiedzi prawdziwie grzechy odpufzcza. *WujJud* 88v, 86v; *WujJudConf* 86v; *SkarŻyw* 125 [2 r.], 172 *marg*, 545; *ArtKanc* N15v; *GrabowSet* T; *LatHar* 159 *marg*, 287; Iáko záfwe máia odpufzczać kápłani pokutuiącym grzechy ná fpowiedzi przez rozgrzezenie: ták też winien káždy odpufścić blizniemu wyftępki iego przeciw łobie *WujNT* 77.

Wyrażenie: »pokutujący za grzechy« [szyk 1:1] (2): *RejPos* 165; Obiecałeś łádkę wftyftkim/ zá grzechy pokutuiącym *ArtKanc* L20v.

2. Czyniący zadość za grzech poprzez różne akty i czyny, modlitwy, umartwienia itp.; *piacularum a. poenitentiam agens, piacularis ultro factus, poenas offensi numinis ultro a se exigens, vindex ipse suorum scelerum* *Cn* (67) : Iuż tu pan bog odpowiada człowieku pokutuiącemu ktorego flubue tu pan bog być pilen aby w tych cznotach trwał. *WróbŻółt* K7, K5v, N; To ieft pfalm pokutuiącego człowieká ktory vznawłfy złóci fwoie łam łie karze przed pánem fwoiem *RejPs* 56v, 57 *marg*, 210v *marg*, Ff2v; Modlitwá ku pánu Bogu pokutuiącego człowieká. *LubPs* E *marg*, B5 *marg*, H3v *marg*, K4v *marg*, L4 *marg*, Y6v *marg*; Máłzkárę blázeńłką rychłéy vyrzyłz ná nas/ y ná Przełożónych náłzych/ a niźli włóśień pokutuiących ludzi w Wárlszáwie Poście. *OrzQuin* Z4v; Bo dofyć vcżynne fprawy/ łá nieiákie vzdrowienia y lekárftwá/ ktore pokutuiącemu człowiekowi ku złych namiętności vzdrowieniu dáne bywáia *KuczbKat* 225, 220; *WujJud* 203; á ia za cie prościć będę/ aby cie [Bóg] przyiał pokutuiącego. *SkarŻyw* 172, 166, 167, 294; *LatHar* 154; Nákoniec y Ian ś. ludziom pokutuiącym/ y záłość zá grzechy/ y fpowiedz/ y godne owoce pokuty/ to ieft dofyć vczynienie záleca. *WujNT* 11, 622, 627.

W charakterystycznym połączeniu: człowiek (ludzie) pokutujący (21).

Wyrażenia: »grzeszny pokutujący« (4): *RejPs* Ff5; Iáko nád grzełznym pokutuiącym Pan okázuie záflubionej prawdy fwey obfitość *LubPs* N4 *marg*; *LatHar* 288, 421.

»prawie pokutujący« (1): Iełliłz [lege: iesliś] práwie pokutuiáey/ a przełzłe grzechy obmyć/ y przyłzłych łię łtrzec chcełz/ táką o demnie [!] pokutę przyimi: z łtrony iáłmużny/ idz á przeday co małz/ day vbogim *SkarŻyw* 166.

Szereg: »kający się a pokutujący« (1): (*nagł*) Pfalm. 129. (–) Modlitwá ofobliwa káiącego łie á pokutuiącego człowieká/ ktory prosi áby go Pan wolnym od grzechow vczyńił. *Leop Ps* 129 *arg*.

α. W funkcji rzeczownika (29) : Bo iako fprawiedliwo ieft nieodpufścić niepokutuiącemu, tak też fprawiedliwo ieft odpufścić pokutuiącemu. *WróbŻółt* Y2; *RejPs* 83v; Plebani máyá ludowi oznaymić boży gnyew/ groźbę y karánye ná nyepokutuyące. *KromRozm I H*; *KrowObr* A4v; Dofyć vczynienie ile ieft lekárftwem/ łámemu tylko pokutuiącemu pomaga. *KuczbKat* 225 *marg*; *BiałKaz* B3; A Ephrem/ náuczywłzy iá boiáźni Bożej/ do kłáłztoru iá między pokutuiące wpráwił. *SkarŻyw* 118; Dla pokutuiących co łzli zá nim/ czynił procełłie z fpiewanim/ na ktorych łię włzyłcy zá nym idąc bicżowáli po rámionach gołych *SkarŻyw* 309, 76 *marg*, 166, 442, 529; *LatHar* +8, 63, 132, 140 [2 r.], 163 *marg*, 340; *WysKaz* 25; Szukaycie Páná/ mowi Prorok/ poki náleżion być może/ poki wrot głupim pánnom nie zámkną/ ktore teraz pokutuiącym otworem łtoiá. *SkarKaz* 4b, 206b, 348a.

W połączeniach szeregowych (2): ták kto vrodzić chce fprawiedliwego/ dobrego/ pokutuiącego/ czyłtego erć pierwey łam takim być ma *SkarŻyw* 312; *LatHar* 96.

Wyrażenia: »prawdziwie pokutujący« (1): iefli prawdziwie pokutuiący wmiłości Bożej zeydzie/ [...] duŕze fię ich karanim Czyscowym po śmierci czyścić. *SkarJedn* 272.

»szczerze pokutujący« (1): Zaden nigdy łzczerze pokutuiący poŕtem nie gárdził *SkarKaz* 120b.

Szeregi: »grzeszny i nie pokutujący« (1): A choćze ten będxie łędziem/ który też iefł zaŕtępnikiem y zbáwicielem y poŕśrednikiem náŕzym iednák; ná ten czás iuŕ wŕtáwiác fię zá grzeŕznymi y niepokutuiącymi nie będxie. *SkarKaz* 4b.

»spowiedający a pokutujący« (1): to dało wŕzytkym vyemye spouyedayącym a pokutuyącym tego dnya na mŕzy ítho dny odpuŕtu *PatKaz* I 3.

a. Przed wystąpieniem Chrystusa (w judaizmie Starego Testamentu i w działalności św. Jana Chrzciciela) (5) : A gdy było bliŕko końtza puŕŕcze/ naleŕli Iána krzcijciela iuŕ na puŕŕczy pokutuiącego/ bo wedle doktorow [...] acŕkoli niemiál grzechu żadné^{go}/ a wŕfakoŕ [...] na puŕŕczy oŕtro ŕyl dlá Iezufa milego. *OpecŻyw* 30v; *SkarŻyw* 560; Maŕz tu naprzod modlitwy z piŕmá S. wyięte: iáko Píálmy rozmaíte [...] y [...] náboŕną proŕbę Mánáŕeŕfá pokutuiącego krolá. *LatHar* +6v.

α. W funkcji rzeczownika (2) : *BibRadz* *Iob* 13 arg; Doŕyć vczynienie tákŕe tám zálecono/ kiedy v Ezechiela ŕprawiedliwoŕ pokutuiącemu czynić/ v Dániela Proroka grzechy iáłmuŕznámi wykupowác [...] roŕkazano. *LatHar* 109.

b. Wyznaczone przez jurysdykcję, władzę kościelną, w funkcji rzeczownika (1) : Táŕ y Ambroŕy S. iáko w iego ŕywoćie przečytałŕ/ Theodoŕyufá Ceŕarzá karał y iáwná mu w koŕciele pokutę zá grzechy iego iáwne/ dawał: táŕ iŕz przed koŕciołem miedzy pokutuiącymi leŕeć krŕŕŕem muŕiał. *SkarŻyw* 511.

3. Cierpiący karę (3) : O gdybyŕcie ŕŕŕŕzeli gŕoŕy teraz pokutuiących dobrych onych Grekow/ á w niewoli ná was wołaiących á krŕŕczących *SkarJedn* 401, 403.

a. Pośmiertnie w miejscu na to wyznaczonym (według Talmudu); w funkcji rzeczownika (1) : W pierwŕzym [gmachu] byli ci obrzeŕáncy ktorzy ŕie s pogan náwrocili na ŕydowŕŕá wiárę. W wtorym byli pokutuiący. W trzećim Abráám/ Izáák i Iakob/ y wŕŕyŕcy ŕynowie Izráelowi/ ktorzy wyŕzli z Egiptu á pomárli ná puŕŕczy. *BielKron* 466v.

4. Będący zadośćuczynieniem za grzechy (4) :

Wyrażenie: »ŕywot pokutujący« [szyk 3:1] (4): Iŕ plebani máyá naprzod o pokućye kázác/ á lud ku pokutuyącemu ŕywotowi przywoďzić *KromRozm* I G4v; *BialKat* 171; *SkarŻyw* 167; A iŕebyŕmy to v iego ŕwiętego máieŕtatu Ínádniew otrzymác mogli/ tedy potrzebá nam wprzod onego zá niezliczone grzechy [...] náŕze vbłágác: przez naboŕne á pokorne modlitwy/ á przez dobre á poboŕne ŕywotá pokutuiącego y polepŕzonego ŕpráwy. *VotSzl* B2.

*** *Bez wystarczającego kontekstu* (1) : Poenitens, Záłuyący/ Írómayący ŕie/ pokutuyący. *Mącz* 307d.

Cf POKUTOWAĆ